

Biblické hodiny – Niektoré príbehy SZ

Návrat k Jákobovi

Mnohí z nás milujú rozprávky preto, lebo – na rozdiel do života – majú pozitívny, dobrý koniec. Aj v Biblii nájdeme príbehy, ktoré sa končia optimisticky. Takým bol aj príbeh Jozefa a jeho bratov: rozuzlenie, zmierenie, strašná tragédia sa skončila dobre a šťastne. Všetci si padli okolo krku, spolu plakali aj sa smiali. Ale toto ešte nie je koniec. V tomto príbehu je postava, ktorá sa ešte neraduje a neteší, pretože o tom všetkom nevie. Neboli mobily, ani internet a tak otec Jákob žije svoj bežný život, kým jeho synovia prežívajú neskutočnú radosť.

On si v tichosti a smútku sedí pred svojim stanom v Chebróne, pod starým dubom a rozmýšľa o svojom minisvete, pretože tak to už býva, že **kým v mladosti nám patrí celý svet, v starobe sa ten svet zmenšuje**. A človek na túto zem myslí menej a viac rozmýšľa o tom, čo príde. V starobe je tiež len veľmi málo vecí, ktoré človeka dokážu potešiť, ale tie sú pre neho podstatné a najdôležitejšie.

Možno sa Jákob chce pomodliť, ale strach o synov, najmä o Benjamína, smútok zo straty Jozefa, bolesť zo smrti milovanej Ráchel, to všetko mal čas vyriešiť, no nestalo sa. Chcel by s Bohom hovoriť, ale **niekedy sú kríž a smútok také veľké, že človek zo seba nevydá ani hlások**.

A potom jedného dňa... Jeho chlapi sa vrátili späť: a nielen tí 10, ale aj tí dvaja milovaní: Jozef (hoci nie fyzicky) a Benjamín. Jákob si musí iste vypočítať celý príbeh z úst svojich synov: z ďalej minulosti, skúsenosti z Egypta, aj to, ako sa im Jozef dal poznať. Jákob sa pozerá na všetko, čo mu Jozef poslal, aj na voz, ktorý ho má priviezt' do Egypta. Pre Jákoba radostná správa: jeho syn žije. Nechce veľa, kým umrie, stačí mu vidieť Jozefa, objasť ho a vedieť, že je v poriadku.

Odídu do Egypta ako národ, veď my sme len pútnici a náš Boh nie je viazaný na miesto, ale na srdce ľudí, ktorí Ho vzývajú a uctieujú. **1 Moj 46:1-7**.

Do Egypta prišli 70 členovia Izraela, ktorí sú symbolom celej zeme. Ich príbeh pokračuje ďalej, hoci už nie na pôde zasľúbenej zeme. Ale **tam, kde človek verí v Hospodina, je zasľúbená zem, lebo, kde je Boh, tam je aj raj**. Jákob ide predsa so zasľúbením, že toto je len dočasné a jeho ľud sa vráti späť, domov, keď Boh bude chcieť.

Prišli do Góšenu, kde Jozef vyšiel otcovi oproti. To bolo stretnutie, ktoré si nevieme ani predstaviť. Bol to splnený sen Jákoba aj Jozefa, preto Jákob konštatuje: „už môžem umrieť“. Áno, niektoré stretnutia sú tak zásadné, že ak sa uskutočnia, človek nadobúda vyšší cieľ: „*teraz prepúšťaš, Pane, svojho služobníka v pokoji, lebo moje oči videli Tvoje spasenie*“ - Simeon.

Jákob sa dostáva až k faraónovi. Je to zásadná a strategická chvíľa: ide tu o vážne rozhodnutie. **Buď sa Jákob dá zviest' tým, čo zažíva - výnimočné prijatie, Jozefova sláva, bezhraničná faraónova priazeň a začne nasledovať cudzích bohov, neodolá pokušeniu. Alebo: bude pevne stáť za svojou vierou, prizná sa otvorene ku svojmu spôsobu života závislého na Pánovi.** Pobyt v Egypte je vlastne jednou veľkou skúškou – skúškou viery zoči-voči pohanskému spôsobu života. Asi aj faraón už tušil, ako sa rozhodnú, pretože pred ním stál muž, úplne iný, zvláštny, akoby niečím výnimočným naplnený. Jákob je predstaviteľom Božieho ľudu a všade hľadá splnenie Božích zaslúbení. Preto jeho sila nespočíva vo vnútornej moci či v postavení, ale v Božom požehnaní. **Jákob na znak toho, že prišiel do Egypta so svojou vierou v Hospodina, požehnáva faraóna, čím mu naznačuje, že Hospodin je väčší ako faraón a všetci jeho bohovia.**

Jákob spolu s rodinou nachádza svoje miesto v kraji Rameses, čo bola najlepšia časť Egypta. No Jákob tu dlho žiť nebude. Vie, že Hospodin ho volá domov, tam, kde už nebude cudzincom, príšielcom, ale kde bude ako syn.

Jákob seba aj svojich synov pripravuje na svoju smrť. Lebo je to dôležité. Jeho **posledným želaním je, aby bol pochovaný v zaslúbenej zemi.** Jozef musí odprisahať, že sa tak stane (lono – centrum životnej sily, palica - znamenie zmluvy).

Jákob tiež **svedčí o svojom živote** – os svojich hriechoch, aj Božej milosti, o všetkom, čím prešiel a z čoho vyšiel ako víťaz, vďaka viere v mocného Hospodina. Je to akýsi druh spovede, ktorou sa uľaví duši odchádzajúceho a ktorou sa vydá svedectvo tým, čo tu zostávajú.

Jákob **žehná svojich synov** - (Jozefových synov opačne, mladšieho ako prvorodeného) ukazuje, že požehnanie často ide cez kríž a dosahuje sa cez utrpenie a pokoru. Každý má svoju cestu a Pán Boh má s ním určitý plán. No Božej vôli sa netreba vzpierať, ale podriaďiť, aby sa stal Boží plán pre nás požehnaním, nie utrpením.

Rúben – zneužil svoje postavenie prvorodeného, nechal sa ovplyvniť pohanstvom. Z jeho potomstva nepochádzal žiadny sudca, kráľ ani prorok. Veľa mu bolo dané, ale on sklamal. Nedal dôraz na to, že prvorodenstvo je dar a záväzok, ktorý sa dá stratiť. Podľahol vplyvu okolia a to sa mu stalo osudným.

Šimeón a Lévi – sú spoločníkmi, ktorí konajú zlo. Boli príliš prehkí, nepremýšľali nad dôsledkami, ale násilím obhajovali česť a právo ľudu, boli až fanatickí, čo zabilo ich zodpovednú, pokornú, obetavú a odvážnu vieru.

Júda – dopustil sa zlých vecí, ale Jákob v jeho prípade pozerá dopredu, pretože Júda sa zmenil. Bude víťaziť nad nepriateľmi a aj jeho bratia sa mu budú klaňať. Stal sa z neho silák, ktorý si vie obrániť svoje požehnanie, ako levica, ktorá chráni svoje mladé. Z jeho rodu vzíde panovník, ktorého národy budú poslúchať. Navzdory svojim vinám je Božou milosťou vedený k obetavej láske (Kristus).

Zebulún – bude vystavený veľkému pokušeniu, ale zároveň dostáva zaslúbenie, že sa stane svetlom, ktoré prežiarí temnotu a tým sa stane prístavom pre mnohých.

Jissáchár – stane sa otrokom, pretože nebojuje za svoje práva a kolíše sa medzi svetom a Bohom. Narušil jednotu s bratmi a začal hľadať časný prospech, čo mu nebude vždy na dobro.

Dán – má byť ochrancom ľudu a má slúžiť ako vykonávateľ pomsty na tých, ktorí budú škodiť Izraelu, bude zastupovať nevinných a zápasíť proti zotročovaniu Božieho ľudu. On toto postavenie však časom zneužil.

Gád, Ašér, Naftálí – Gád bol akosi hranicou nárazov od nepriateľov a mal svojim bratom slúžiť ako ten, kto bude odrážať nájazdy pohanských národov. Ašér patril k národom, ktorým bolo veľa požehnané a dopriate a hoci je hojnosť v Písme vnímaná ako prejav Božieho požehnania, môže slúžiť aj ako skúška či pokušenie viery. Naftálí viedol obetavé vojny a s Božou pomocou porážal nepriateľom a to nielen zbraňou, ale aj slovom, ktoré pochádzalo z viery v Hospodina.

Jozef – bol pokúšaný, ale víťazil, bol ochrancom a vodcom svojich bratov, no napriek tomu jeho rod bude vystavený situáciám, v ktorých sa bude musieť rozhodnúť, na ktorej strane stojí, kto je jeho priateľom. Cez neho však budú požehnané všetky národy Izraela.

Benjamín – bude aktívny, priam až dravý, či krutý. Pôjde cestou bez pokory a poníženosti, ktorá ho privedie ku skaze. Ale ani takýto národ nestráca nádej, ak je pri ňom Hospodin.

Jozefovi synovia: Efarajim a Menašše – napriek svojmu čiastočnému egyptskému pôvodu, budú súčasťou Izraela. Už môžu poznať Božiu prácu s Izraelom, majú teda na čom stavať svoj život. Ak Boh bude v ich strede, neskláčia sa, ale stanú sa požehnaním a svedkami pre iných.

Pieseň č.664

Jákob umrel. Jozef ho bozkáva, akoby si chcel vynahradiť tie roky odlúčenia, akoby tým vyjadroval smútok nad tým, čo všetko premeškali, nezažili. Napriek tomu, že Jákob nepatrí do Egypta, je mu vzdaná pocta balzamovaním – to sa dialo iba najvyšším predstaviteľom, ale je to aj z praktických dôvodov, lebo Jozef splní svoj sľub a Jákoba pochová v Kanaáne. Po svojej smrti je Jákob nazvaný už len ako Izrael, čím sa vyjadruje jeho celoživotný odkaz.

Jozef sa pri tejto udalosti celkom stavia na stranu vyvoleného ľudu, on je tiež iba pútnik. Preto prosí faraóna, aby si mohol otca pochovať podľa jeho posledného želania. A sľubuje, že sa vráti. Idú dlhšou trasou, akoby už bolo naznačené, koľko si budú musieť vytrpieť, kým sa vrátia domov.

Keď otec zomrel, bratia sa obávali, že sa im Jozef za všetko pomstí a preto odkazujú Jozefovi prosbu o odpustenie. Jozef sa pri tých slovách rozplače a ich to privedie ku kajúcnosti a pokore tiež k odvahu dúfať v Božiu lásku. ponúkajú sa mu za otrokov, ale on to neprijíma, nechce žiť vo svetle egyptskej slávy, uvedomuje si, že on predsa nepatrí do Egypta, ale tam, kde patria bratia aj otec, do ľudu Hospodinovho.

Jozef sa dožil 110 rokov, čo bol v Egypte symbol naplneného a požehnaného života (Jákob 147, Izák 180, Abrahám 175). Posledná Jozefova vôľa má dve časti: **zasľúbenie, že Boh ich vyvedie z Egypta** (prvýkrát mená troch praotcov), čo zároveň vyžaduje poslušnú vieru, trpezlivú lásku a nezahanbujúcu nádej. **Zaväzuje bratov, aby ho pochovali v Kanaáne.** Jeho telo bude v Egypte mumifikované až dovtedy, kým Hospodin nevyvedie svoj ľud z otroctva. Jeho rakva sa stala na dlhé obdobie symbolom všetkého dobrého, čo urobil pre svoj ľud, ale aj prísľubom Božej priazne.

Teraz totiž Izraelu nezostáva nič iné, iba dúfať, že Hospodin v pravý čas zasiahne.